

Tehnica interpretării datelor în Analiza economică

Introducere - importanța analizei în procesele manageriale

Analiza economică face cifrele să vorbească.

(Bernard Colasse, *Analiza financiară a întreprinderii*, Ed. Tipo Moldova, Iași, 2009)

Cifrele nu vorbesc de la sine (prin ele însele) dar, situându-le în contextul în care au fost determinate, confruntându-le cu altele, corelându-le între ele dar și cu strategiile și politicile întreprinderii, ele, cifrele, pot fi făcute să vorbească.

Analiza este un demers dificil pentru că solicită timp și competență, mai ales competență, pentru că formează opinii și determină comportamente.

(*Societatea franceză a Analizatorilor financiari*)

Analiza face din gândire (concretizată în judecăți și raționamente) procesul de cunoaștere de rangul cel mai înalt, pătrunderea în esența lucrurilor, înțelegerea relațiilor logice dintre acestea, explicarea și interpretarea lor făcând posibilă rezolvarea problemelor complexe de ordin teoretic și practic.

Analiza vine să infirme aprecierile subiective, descoperind ce se ascunde sub aparențe.

(*Sigmund Freud*)

Analistul vede acolo unde ceilalți nu văd.

Interpretarea datelor obținute prin analiza economică se face astfel:

Analiza în dinamică

1. Constatarea evoluției indicatorilor analizați, exprimând în cuvinte sensul și mărimea evoluției (+/-), atât în mărimi absolute (u.m. – unități de măsură) cât și relative(%).

2. Se explică semnificația evoluției, arătând dacă reflectă un aspect pozitiv sau negativ, avantaj sau dezavantaj.

3. Sunt evidențiați factorii de influență (acolo unde este posibil) și este arătată evoluția lor, corelată cu evoluția fenomenului(indicatorului) pe care îl determină, cu precizarea tipului de legatură existent: direct sau invers proporțional.

(ex. $Ca = qv \times pv$; $\bar{W} = \frac{Ca}{Np}$, $P = Vt - Ch$)

Analiza factorială va confirma/infirma influența factorilor asupra indicatorului analizat arătând sensul (+/-) și mărimea influenței.

4. Se fac aprecieri generale legate de evoluția fenomenului sau activității descris(ă) prin indicatorii calculați, corelând evoluția acestora și sintetizând informațiile obținute prin analiză.

Analiza pe factori de influență (1)

Analiza pe factori de influență(factorială) confirmă/infirma influența factorilor asupra indicatorului analizat arătând sensul (+/-) și mărimea influenței, măsura în care a contribuit, pozitiv sau negativ la evoluția acestuia.

În analiza factorială se are în vedere faptul că modificarea factorului pentru care s-a calculat influența (se precizează mărimea modificării în valori absolute și relative ale factorului), **în condițiile în care ceilalți factori rămân constanți, neschimbați**, (la nivel „0” sau „1” în funcție de momentul calculului influenței) are:

- a) **o contribuție pozitivă**, dacă semnul influenței este pozitiv (+), determinând creșterea indicatorului analizat, cu valoarea influenței;
- b) **o contribuție negativă**, de diminuare a indicatorului analizat ,cu valoarea influenței, dacă sensul acesteia este negativ (-);

Excepție face evoluția cheltuielilor, pentru care creșterea se interpretează ca având contribuție negativă, dat fiind faptul că diminuează profitul și orice creștere va determina diminuarea acestuia.

Sau, cu alte cuvinte, informațiile din analiza factorială se interpretează astfel:

Analiza pe factori de influență (2)

pentru un fenomen R, determinat de „n” factori a,b,c.....n

$$R = f(a,b,c,....n)$$

1. Constatarea evoluției indicatorului/fenomenului analizat, exprimând în cuvinte sensul (+/-) și mărimea evoluției, atât în mărimi absolute (u.m. – unități de măsură) cât și relative(%).

$$\Delta R = R_1 - R_0$$

2. Variația primului factor, (a_1-a_0) , (se precizează în cuvinte sensul (+/-) și mărimea variației/abaterei acestuia, în mărimi absolute (u.m.) și relative(%)), în condițiile în care ceilalți factori ar fi rămas la valoarea anterioară (din baza de comparație), ar fi determinat creșterea/descrășterea fenomenului analizat, cu valoarea influenței, funcție de semnul +/- al acesteia;

3. dar, pentru că și factorul al doilea variază (se modifică), (b_1-b_0) , sub incidența evoluției mediului de afaceri, modificarea/abaterea acestuia (se precizează în cuvinte sensul (+/-) și mărimea variației/abaterei acestuia, în mărimi absolute (u.m.) și relative(%)), completează, compensează sau diminuează fenomenul analizat, funcție de sensul primei influențe.

...și tot așa, cu toți factorii de influență..... (c_1-c_0) , (d_1-d_0) , (n_1-n_0) , care, fiecare, funcție de semnul influenței, completează, compensează sau diminuează fenomenul analizat;

4. Și, la final, ca și concluzie, dat fiind faptul ca suma influențelor determină abaterea absolută, $\Delta R = \Delta R(a) + \Delta R(b) + \dots \Delta R(n)$, sunt evidențiate locurile unde se află rezervele de ameliorare a fenomenului analizat: acolo unde influența factorilor este negativă, diminuând fenomenul, o mai bună gestionare a acestora va duce la îmbunătățirea activității.